Szacowanie szkód w gospodarstwach rolnych

Jak oszacować szkody w gospodarstwie rolnym po przymrozkach, suszy i powodzi? Praca komisji, terminy lustracji, powierzchnie i koszty w protokole oraz gospodarstwa położone w kilku gminach

Widoeszkolenie PCC Poland skierowane dla osób zajmujących się szacowaniem strat, spowodowanych przez zjawiska atmosferyczne oraz osób przyjmujących wnioski związane z występującymi klęskami powodującymi straty w gospodarstwach rolnych.

Praktyczne przypadki obejmują daty i terminy lustracji, dokumentowanie powierzchni, plonów i kosztów oraz sporządzanie protokołów dla gospodarstw w kilku gminach.

Szkolenie porządkuje zadania gminy i komisji przy ustalaniu szkód w gospodarstwach rolnych. Praktyczne przypadki dotyczą ustalenia zjawiska, oględzin i dokumentowania strat, wypełnienia protokołu oraz współpracy między gminami. Uczestnicy przeanalizują także rozbieżności między szacowaniem w terenie, danymi o suszy i informacjami producenta rolnego.

W programie m.in.:

- Wniosek i dokumenty rolnika - jak ustalić zakres gospodarstwa, sprawdzić informacje o dopłatach i ubezpieczeniu oraz rozdzielić szacowanie od ubiegania się o pomoc?
- Skład i praca komisji - jakie kwalifikacje, obecność członków i podpisy zweryfikować przy organizowaniu lustracji?
- Zjawisko i terminy - jak udokumentować datę szkody oraz odróżnić terminy oględzin od przekazania protokołu?
- Przymrozki, powódź i susza - jak dobrać metodę oceny do rodzaju szkody i udokumentować uszkodzenia upraw?
- Powierzchnie, plony i koszty - jak wykazać ugory, użytki zielone, średni plon i dokumenty potwierdzające wydatki?
- Protokół i załączniki - jak sporządzić dokument, zebrać podpisy, potwierdzić kopię i postąpić przy odmowie rolnika?
- Kilka gmin i województw - jak-ustalić siedzibę gospodarstwa oraz właściwość przy protokole częściowym i zbiorczym?

Szczegółowy program szkolenia:

1. Wniosek producenta rolnego i zakres szacowania

Zagadnienia:

- warunki przyjęcia wniosku
- dane gospodarstwa
- dokumenty
- odróżnienie szacowania od przyznawania pomocy

Pytania

- Jakie warunki należy spełnić oraz jakie dokumenty należy złożyć wraz z wnioskiem o oszacowanie szkód? Czy to się różni od wniosku o pomoc?
- Czego producent rolny może oczekiwać od komisji przy szacowaniu szkód, a które sprawy dotyczą odrębnego postępowania o pomoc?
- Czy we wniosku rolnik wskazuje wszystkie swoje ziemie, które posiada czy tylko te, które uległy zniszczeniu?
- Czy do wniosku o szacowanie szkód powinna być obligatoryjnie załączona informacja o posiadaniu ubezpieczonych upraw?
- Czy rolnik ma obowiązek złożyć wraz z wnioskiem o szacowanie szkód aktualny wniosek o płatności bezpośrednie?
- Czy na jednym wniosku można zaznaczyć suszę i przymrozki?
- Co jeżeli rolnik złożył wniosek o szacowanie strat, a nie złożył wniosku o dopłaty bezpośrednie?
- Jak ustalić i udokumentować datę szkody przy przymrozkach trwających kilka dni, oraz wykorzystać dane IMGW?
- Jeżeli rolnik składa drugi raz wniosek o szacowanie strat w danym roku, to czy w drugim wniosku dopisujemy procent strat? Jeżeli w jednym roku podał 80% strat, to czy w drugim może podać maksymalnie 20%, niezależnie od tego czy pierwsza strata była spowodowana przymrozkiem, a druga gradobiciem?
- Co w sytuacji gdy rolnik złożył wniosek przez aplikację i został on odrzucony przez zaniżenie szacowania i ponownie składa wniosek w urzędzie drogą tradycyjną? Czy jest taka możliwość?
- Jak zweryfikować uprawnienia producenta prowadzącego działy specjalne produkcji rolnej, który nie ma gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha?

2. Powołanie skład i organizacja pracy komisji

Zagadnienia:

- wniosek do wojewody
- kwalifikacje członków
- obecność
- bezstronność
- koszty dojazdu

Pytania

- Czy za każdym razem przed przystąpieniem do pracy komisji trzeba informować wojewodę?
- Kto występuje z wnioskiem o powołanie komisji?
- Co musi się znajdować we wniosku o powołaniu komisji?
- Jaka wielkość obszaru powinna obejmować szkody?
- Gdzie można znaleźć wzór wniosku o powołanie komisji?

- Z ilu osób składa się komisja?
- Kto powinien być przewodniczącym komisji?
- Czy rolnik musi być obecny podczas szacowania szkód przez komisję?
- Czy są wymagania dotyczące wykształcenia członków komisji – wyższe lub średnie w zakresie rolnictwa, wykształcenie/doświadczenie zawodowe w zakresie budownictwa?
- Jeżeli członek komisji ma gospodarstwo rolne, ale nie ma wykształcenia rolniczego, to czy musi przedstawić zaświadczenie od sołtysa? Czy takim zaświadczeniu należy określić: do kogo należy gospodarstwo, gdzie leży i ile lat na nim ktoś pracował?
- Czy członkiem komisji może być urzędnik, który nie ma wykształcenia rolniczego, ale jego rodzice posiadali kiedyś gospodarstwo?
- Co, jeżeli w urzędzie nie ma pracowników z wykształceniem rolniczym? Czy taka osoba może szacować szkody w terenie?
- Co w przypadku, gdy członek izby rolniczej nie ma wykształcenia rolniczego?
- Czy członek komisji, który posiada własne gospodarstwo rolne, może brać udział w pracach komisji we własnym gospodarstwie?
- Czy po podaniu kwoty szacowanych szkód przez rolnika, komisja powinna ją zweryfikować?
- Czy gmina może zwrócić koszty delegacji komisji, która w celu szacowania szkód korzysta z prywatnego samochodu?
- Czy przy komisji pięcioosobowej w lustracji muszą uczestniczyć wszyscy członkowie, czy wystarczy trzech, i jaki skład podpisuje protokół?

3. Zjawiska terminy i metody szacowania

Zagadnienia:

- dowody wystąpienia zjawiska
- terminy lustracji
- metody szacowania przymrozków, powodzi i suszy

Pytania

- Co w przypadku, gdy policja lub straż pożarna odmawia przyjazdu na zgłoszenie?
- Szkody powstały z powodu gradobicia. Co w sytuacji, gdy nieoficjalnie wiemy, że gradobicie mogło wystąpić w dniach 3-8 maja a żaden rolnik nie złożył wniosku do gminy o szacowanie strat, ani żadna informacja nie wpłynęła oficjalnie? Wojewoda 28 maja powołał stałe komisje i wymaga od nich posiadania dowodów na wystąpienie gradobicia. Skąd je uzyskać?
- Jak powinno przebiegać szacowanie przymrozków?
- Czy przymrozki obejmują uprawy takie jak łąki i pastwiska? Jakie zboża można szacować przy przymrozkach?
- Czy wójt ma obowiązek ogłoszenia na stronie urzędu informacji o wystąpieniu przymrozków w przypadku wypłynięcia kilku wniosków?
- Jak powinno przebiegać szacowanie przy intensywnych opadach?
- Jak powinno przebiegać szacowanie suszy?

- Co ma być podstawą podczas szacowania szkody związanej z suszą?
- Gdzie rolnik może sprawdzić, czy faktycznie jest susza? W jaki sposób ma wykorzystać ta wiedze?
- Jak rozpoznać, czy deszcz był nawalny, czy ulewa? Jakie są różnice między nimi i jak określić, kiedy deszcz uznaje się za nawalny?
- Czy przymrozki szacujemy w ciągu 2 miesięcy od dnia wystąpienia zjawiska, czy od dnia złożenia wniosku przez rolnika?
- Co komisja powinna brać pod uwagę podczas szacowania szkód?
- Jak prowadzić szacowanie szkód w przypadku zalanych budynków gospodarczych, zwłaszcza w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba prowadziła działalność ogrodniczą i nie była rolnikiem?
- Jakie są wytyczne, co do wyboru metody w wyliczeniu szkód w zależności od jej rodzaju np. podczas suszy, przymrozki, deszcze?
- Jak poprawnie wpisywać powierzchnie gruntów w przypadku powodziowych szacunków szkód? Jak należy wypisywać procenty?
- Jak rozróżnić wynik oszacowania szkód, dane IUNG i próg strat wymagany w konkretnym programie pomocy — co oznacza wynik 28%?
- Czy w przypadku szacowania szkód z powodu deszczu nawalnego obowiązuje ekspertyza?
- Czy szacując straty w związku z przymrozkami wiosennymi powinno się spisać skrócony protokół na miejscu?
- Czy należy szacować straty w szkółkach ozdobnych?
- Czy na gruntach dzierżawionych można zgłaszać szkody?
- Kto ponosi odpowiedzialność za koszty związane z utylizacją zniszczonych upraw po powodzi?
- Jak postąpić po zniszczeniu uprawy przez przymrozek i jej ponownym obsianiu po 20 maja oraz jak sprawdzić informacje zgłoszone do ARiMR?

4. Protokół powierzchnie plony i koszty

Zagadnienia:

- zakres danych
- kody upraw
- podpisy
- załączniki
- dokumentowanie kosztów
- przekazanie protokołu

Pytania

- Jeżeli rolnik nie wpisał w załączniku do wniosku w kolumnie 5 i 6 (koszty nieponiesione i koszty dodatkowo poniesione) powinien wpisać 0?
- Jak tworzyć protokół i co należy w nim wpisać w przypadku szkód powodziowych, suszy czy też przymrozków?
- Z jakiego aktualnego wzoru protokołu, słowników i wytycznych należy korzystać w 2026 r. oraz jak uwzględnić wymagania właściwego wojewody?

- Czy wypełniamy go pismem drukowanym?
- W ilu egzemplarzach sporządzamy protokół?
- Kto powinien podpisać protokół?
- Jak wykazać datę sporządzenia protokołu i datę lustracji, gdy oględziny sadów i zbóż odbyły się w różnych terminach?
- Jak prawidłowo zakwalifikować uprawy do odpowiednich kodów w wykazie np. w przypadku zielonki?
- Pod jaką uprawą należy uwzględnić rośliny miododajne?
- Do jakich roślin zakwalifikować w protokole szparagi i rabarbar?
- Jak rozumieć pojęcie koszty poniesione i nieponiesione w protokole - produkcja zwierzęca?
- Jak udokumentować odmowę podpisania lub odbioru protokołu przez producenta przed jego potwierdzeniem przez wojewodę?
- Jaki termin obowiązuje przy przekazaniu protokołu wojewodzie i od którego zdarzenia jest liczony — od lustracji czy sporządzenia dokumentu?
- Kiedy przekazać producentowi protokół po weryfikacji wojewody i jak postąpić przy stratach poniżej 30%?
- Jak pozostawić w aktach kopię protokołu oraz kto może potwierdzić ją za zgodność z oryginałem?
- Czy w protokole umieszczamy informację dotyczącą tego kto jest właścicielem dzierżawionego gruntu?
- Gdzie w protokole należy wpisać uprawy, które rolnik posiada, ale dokonał szacowania części z nich w innej gminie? Czy powierzchnia ta ma wpływ na prawidłowe wyliczenie łącznej wysokości oszacowanych szkód?
- Co zrobić w sytuacji, w której protokoły od urzędów są niekompatybilne z tym, co przedstawiają rolnicy?
- Co w przypadku, gdy w kilku wnioskach jest wpisany sad znajdujący się na kilku działach, ale na każdej z nich nie ma jednego rodzaju drzew? Jak to ująć w protokole?
- Jeżeli rolnik posiada grunty w kilku gminach, to czy w naszej gminie w załączniku o stratach w uprawach wpisujemy wszystko, czy tylko znajdujące się na terenie naszej gminy?
- Podczas szacowania szkód w sprawie przymrozków wiosennych okazało się, że producent rolny nie ma jeszcze wysianych na gruncie wszystkich upraw. Czy wpisujemy je do protokołu?
- Czy przed uzgodnieniem u wojewody powinniśmy wysłać wszystkie protokoły do ARiMR w celu weryfikacji ich poprawności?
- Czy sporządzając protokół mamy obowiązek przekazać go do agencji lub wojewody? Czy tylko do gospodarza?
- Przykład: Część gruntu znajduje się w naszej gminie. Jeżeli szacowane są straty tylko z jednej gminy, to czy na pierwszej stronie protokołu zaznaczamy, że szacowanie jest z całego gospodarstwa, czy tylko z jego części? Kto ma sporządzić protokół?
- Jak ustalić powierzchnię upraw na dzień szkody i wyodrębnić wieloletnie użytki zielone przy wypełnianiu formularza?
- Jak wykazać ugory, grunty pod budynkami i uprawy niezgłoszone do dopłat — w powierzchni gospodarstwa, załączniku czy uwagach?
- Jakimi dokumentami rolnik lub sadownik potwierdza średni plon z hektara i jaki okres powinna obejmować dokumentacja?
- Czy faktury za środki antyprzymrozkowe potwierdzają koszty wykazywane w protokole i jakie inne dowody kosztów należy zweryfikować?
- Które załączniki należy podpisać i przekazać z protokołem, jeżeli część formularzy nie dotyczy danego gospodarstwa?

- Czy do dokumentacji przekazywanej wojewodzie należy dołączyć kopie polis i dowody poniesionych kosztów?

5. Aplikacja suszowa i rozbieżności w wynikach

Zagadnienia:

- porównanie danych monitoringu, aplikacji i oględzin
- wyjaśnianie zastrzeżeń rolników

Pytania

- Jeżeli rolnik nie złoży wniosku w aplikacji, to czy komisja może odmówić szacowania?
- Jak należy weryfikować podaną susze przez system?
- Przykład: Co należy zrobić w sytuacji, gdy rolnicy zgłaszają wątpliwości co do oszacowania szkód przez IUNG, szczególnie gdy rok wcześniej zbierali 5 ton, a w tym roku tylko 2 tony, co może wskazywać na rozbieżność w szacunkach sięgającą nawet 50%?
- Co należy zrobić w sytuacji, gdy dwie sąsiednie działki mają różny procent starty (15% i 6%), podany przez Instytut w Puławach?
- Przykład: Na powiecie jest 30 gmin i w niektórych gminach jest zbiornik wody np. rzeka i te opady są przez to większe. Wtedy nie przekłada się to na cały powiat- jak do tego podejść? Zwiększyć ilość stacji diagnostycznych? Czy inaczej należy w takim przypadku szacować szkody?
- Co należy zrobić w sytuacji, gdy w jednym końcu wioski pada deszcz i znajduje się tam stacja meteorologiczna, a we wiosce obok nie ma opadów, co prowadzi do błędnych szacunków?

6. Gospodarstwo w kilku gminach lub województwach

Zagadnienia:

- właściwość komisji
- siedziba gospodarstwa
- protokoły częściowe i zbiorcze
- wymiana informacji

Pytania

- Gdzie są powołane komisje? Czy szacowania dokonuje się w swoim zasięgu terytorialnym?
- Co w przypadku, gdy w gminie właściwej ze względu na siedzibę gospodarstwa rolnika nie została powołana przez Wojewodę komisja lub komisja powołana zakończyła już pracę, to kto sporządza

ostateczny protokół?
- Co w przypadku, gdy gospodarstwo rolne jest położone na obszarze dwóch województw, w którym wystąpiły szkody? Czy komisja powołana przez Wojewodę, właściwego dla miejsca położenia największej części tego gospodarstwa, sporządza protokół końcowy na podstawie protokołu oszacowania szkód, przedłożonego przez producenta rolnego? W jakim terminie przekazujemy protokół Wojewodzie?
- W przypadku, gdy rolnik ma grunty w innej gminie, ale ma tam zerowe straty to w protokole w pkt. 7 zaznaczamy, że zostały uwzględnione straty z innych gmin?
- Co w przypadku gdy rolnik posiada grunty w dwóch gminach? Czy są potrzebne dwa protokoły? Kto sporządza protokół cząstkowy a kto zbiorczy?
- Jak postąpić, gdy producent posiada uprawy w innych gminach lub województwach, ale deklaruje, że nie złoży tam wniosku?
- Czy dla gospodarstwa położonego wyłącznie w jednej gminie sporządza się protokół częściowy czy zbiorczy?
- Jak ustalić siedzibę gospodarstwa i w jakim rejestrze zweryfikować jej dane?

7. Szkody w sadach i uprawach owocowych

Zagadnienia:

- ocena uszkodzeń kwiatów i owoców
- terminy i liczba oględzin

Pytania

- Jakie uszkodzenia owoców uzasadniają uznanie strat i jak odróżnić obniżenie jakości od eliminacji plonu?
- Jakie uszkodzenia eliminują jabłka?
- Czy przemarznięcie samych kwiatów w sadzie wymaga jednej czy dwóch lustracji?

Prowadzący:

Barbara Ratowska - pracownik służby cywilnej na stanowisku inspektora – zajmująca się tematyką zdrowia roślin, nadzoru fitosanitarnego oraz zagadnieniami związanymi stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów.

Wcześniej przez ponad osiem lat związana z administracją samorządową, gdzie jako inspektor ds. ochrony środowiska i rolnictwa realizowała szeroki zakres zadań z obszaru rolnictwa i ochrony środowiska. Pełniła funkcję przewodniczącej komisji ds. szacowania strat w rolnictwie oraz aktywnie uczestniczyła w pracach komisji, dokonując oceny szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Odpowiadała również za realizację zadań z zakresu ochrony środowiska (egzekwowanie przepisów ochrony środowiska w obszarach ochrony powierzchni ziemi, roślin i zwierząt, wód oraz powietrza atmosferycznego, a także za nadzór nad realizacją programów środowiskowych).

Absolwentka kierunku Ochrona Środowiska na Uniwersytecie Zielonogórskim.

Terminy i szkolenia

Data: 23 marca 2027 10:00-15:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną